

Danmark skal gå forrest i kampen for mere demokrati i idrætten

Udspil til en dansk international idrætspolitisk strategi

Foto: Adam Pretty/Getty Images

Play the Game

Demokrati og fair play er under globalt pres

I de senere år er det folkelige engagement i international idrætspolitik vokset til nye højder. Forholdet mellem idræt, politik og menneskerettigheder sættes næsten dagligt til debat i nyhedsmedier, på sociale medier og blandt politikere, fangrupper og atleter.

Den lille ørkenstat Qatar har været drivkraft for debatten i kraft af sit værtskab for FIFA's fodbold-VM 2022 og migrantarbejdernes elendige forhold i landet. Men mange andre og mere magtfulde autoritære stater bruger eliteidræt som led i en langsigtet strategi hen imod at forbedre deres internationale image og udvikle nye forretningsområder. Med kolossale investeringer i store sportsbegivenheder, verdensberømte spillere og magtfulde klubber, åbner disse lande dørene i det globale diplomati og drejer opmærksomheden væk fra overtrædelser af menneskerettighederne.

Fra andet hold lægger den enorme illegale spilleindustri og andre kriminelle grupper pres på idrættens troværdighed med matchfixing, menneskehandel, hvidvask og skattesnyd som kilder til berigelse på bekostning af atleter, fans og alle andre medborgeres retssikkerhed.

De internationale idrætsforbund er selv ramt af korrupsionsskandaler og dårlig ledelse, og de har ikke vist sig i stand til at forsvare idrætten mod magtmisbrug og kriminel infiltration.

Derfor er idrættens status som forbillede for demokrati og fair play truet både på og uden for banen. Idrætten er blevet et våben i kampen mellem autokrati og demokrati.

De vestlige demokratier har endnu ikke fundet et effektivt modsvar til hverken autoritære eller kriminelle kræfters gradvise overtagelse af international idræt. I et stigende antal lande sætter statsanklagere ind mod korrupte idrætsledere, men nationerne handler typisk hver for sig, selv om problemerne er grænseoverskridende. EU, Europarådet og UNESCO har udsendt resolutioner og anbefalinger, men stiller ikke håndfaste krav til idrættens organisationer.

Stillet over for disse udfordringer må Danmark og dansk idræt påtage sig en hovedrolle i kampen for idrættens demokrati.

Som et af de mindst korrupte lande i verden har Danmark høj troværdighed på den internationale scene. Desuden efterlyser en række stater over hele verden netop de kvaliteter, der kendetegner dansk idræt: Høj idrætsdeltagelse, en ansvarlig eliteidræt, aktive frivillige og et stærkt civilsamfund.

Derfor foreslår Play the Game nu en dansk international idrætspolitisk strategi. Hvorfor en strategi? Fordi demokratiets modspillere for længe siden har lagt en strategi. Og fordi strategier er nødvendige for at få resultater på lang sigt.

Foto: Mohammed Dabbous/Anadolu Agency/Getty Images

I eliteidrætten har Danmark med held investeret i en strategi, der har skaffet danske atleter flere mesterskaber og medaljer, end vores størrelse berettiger til. I antidoping har en strategi bragt Anti Doping Danmark i en global førerposition. Vores strategi for at tiltrække flere idrætsbegivenheder gennem Sport Event Denmark har skabt succes. Lokale- og Anlægsfondens mangeårige strategi har skabt fornyelse af idrættens fysiske rammer. Og i al ubeskedenhed har Play the Game selv haft held til at skabe global opmærksomhed om idrættens udfordringer gennem et langsigtet arbejde.

På samme måde kan Danmark gøre sig stærkt gældende på den idrætspolitiske scene ved, at politikere og idrætsledere

samles om en langsigtet indsats for at styrke demokratiet på alle niveauer i international idræt.

Vejen ligger åben. Der er bred enighed i dansk idræt om, at international idræt har brug for en bedre ledelseskultur båret af værdier som demokrati, åbenhed, ansvarlighed, retssikkerhed og foreningsfrihed.

Et stigende antal atleter, trænere, idrætsledere og politikere har i de seneste år tilsluttet sig Play the Games forslag om at samle alle gode kræfter om en strategi, hvor de forskellige aktører i højere grad kan koordinere deres indsats og gensidigt styrke hinanden. [Her præsenterer vi Play the Games oplæg til en sådan strategi.](#)

Tre hovedspor for strategien

Strategien skal sikre, at danske politikere, idrætsorganisationer, andre NGO'er og alle gode kræfter i og omkring dansk idræt har en fælles forståelse af udfordringerne, enighed om de langsigtede mål og bedre kan koordinere og understøtte hinanden i arbejdet med de internationale udfordringer.

Play the Game anbefaler, at en dansk international idrætsstrategi samler sig om tre spor:

Forbundssporet

Bedre demokrati og mere åbenhed i de internationale idrætsorganisationer er en forudsætning for at komme korrupsion og andre dårligdomme til livs. Danmarks Idrætsforbund har forpligtet sig på demokratisk aktivisme i sin nye internationale strategi, og også DBU har skærpet sin holdning til FIFA og Qatar. Vi foreslår, at der skabes et forum, hvor regeringen, Folketinget og øvrige på den ene side og DIF, DBU og de øvrige 61 specialforbund på den anden side regelmæssigt kan opdatere og inspirere hinanden om resultater og gensidige forventninger.

Det mellemstatslige spor

Her er det regeringens og Folketingets opgave at lægge en sammenhængende, værdibaseret indsats i EU, Europarådet, UNESCO og internationale organisationer. Danmark må prioritere deltagelse i regeringsmøder højere og være med til at skabe en alliance af lande, der ønsker at skærpe kravene til governance og menneskerettigheder i idrætten. I sammenhæng vil disse to første spor lægge et dobbelt pres på de internationale idrætsorganisationer.

Udviklingssporet

Dansk idræts foreningsbaserede, statslige og private aktører rummer tilsammen en enorm viden om fysisk aktivitet og bevægelse for alle målgrupper, træner- og lederuddannelse, udvikling og drift af idrætsfaciliteter, styrkelse af civilsamfund, antidoping, byplanlægning, outdoor-aktiviteter og meget mere. I dette spor opfordrer vi til et samarbejde mellem især Udenrigsministeriet og Kulturministeriet om at afsætte midler til en pulje, som kan understøtte initiativer til fremme af global udvikling gennem idræt.

Hvad kan Danmark konkret gøre?

De tre spor skal ikke forstås som helt adskilte størrelser. De vil kræve samarbejde og koordination på tværs af aktørerne. Blandt de nye konkrete tiltag, danske myndigheder og idrætsaktører sammen kan sætte i gang, er:

1. At udrede og beskrive, hvordan et dansk internationalt idrætssamarbejde bedst kan tilrettelægges i fremtiden, så det afspejler dansk idræts værdigrundlag og understøtter arbejdet for at fremme basale menneskerettigheder. Udredningen skal føre til udvikling af nogle målbare ambitioner, som sætter retningen for dansk idræts internationale arbejde og løbende evalueres.
2. At engagere sig markant i nogle af de internationale initiativer, der sigter på at øge befolkningens fysiske aktivitet, blandt andet UNESCO's Kazan Action Plan og EU's indsats for at styrke idrætsdeltagelse og sundhedsfremme.
3. At arbejde for at oprette et internationalt videncenter om sports governance og kriminelle trusler mod idrættens integritet (herunder matchfixing, finansiell kriminalitet og illegal gambling) - gerne i regi af EU eller Europarådet.
4. At skabe bedre rammer for international udveksling for idrættens græsrodder, blandet andet ved børne- og ungestævner, udvekslingsbesøg samt træner- og lederuddannelser
5. At udvikle internationale standarder for forholdet mellem offentlige myndigheder og sportens organisationer, så idrættens selvstyre kan bevares, uden at foreningsfriheden ender som skalkeskjul for uigennemsigtige eller kriminelle transaktioner.
6. At engagere sig i den internationale indsats for at udarbejde fælles mindstekrav til de globale events i forhold til emner som budprocesser, menneskerettigheder i værtslande, budgetkontrol, økonomisk bæredygtighed, miljøhensyn og krav til faciliteter og afvikling.

Et internationalt kraftcenter for breddeidræt

De folkeoplysende kvaliteter i dansk idræt kan ikke direkte omplantes til andre lande. Men det er et faktum, at regeringer og idrætsforbund i det meste af verden efterspørger løsninger på områder, hvor dansk idræt historisk står særlig stærkt:

- Høj idrætsdeltagelse
- Stærke demokratiske ledelsestraditioner
- Højt niveau for frivillighed, foreningsdeltagelse og aktivt medborgerskab
- Højt niveau for formelle og uformelle uddannelser
- Tilgængelige og tidssvarende faciliteter og relativt nem adgang til at dyrke idræt og motion for hovedparten af befolkningen
- Eliteidræt med vægt på det hele menneske
- Mange arenaer for idrætsdeltagelse herunder i foreninger, skoler, kommercielt regi og selvorganiseret form.

At udnytte denne styrkeposition til at gøre Danmark til et internationalt kraftcenter for breddeidræt vil kræve en fokuseret og koordineret indsats fra regeringen, de nationale idrætsorganisationer og de øvrige institutioner, der arbejder internationalt med idræt.

Imidlertid viser resultater fra en række danske forskningsmiljøer og dansk-initierede organisationer som International Sport and Culture Association (ISCA) og Play the Game, at det er muligt at få stor gennemslagskraft med relativt få ressourcer.

Vigtige medspillere

Udfordringerne i international idræt kræver et bredt og beslutsomt samarbejde mellem offentlige myndigheder, idrætsorganisationer og andre interessenter.

I Play the Game anbefaler vi regeringen at udpege en eller flere arbejdsgrupper med deltagere fra:

- Repræsentanter for regeringen og Folketinget
- Danmarks Idrætsforbund, DBU og øvrige interesserede specialforbund
- DGI
- Dansk Firmaidræt
- Repræsentanter for atleter
- Team Danmark
- Anti Doping Danmark
- Amnesty International Danmark
- Transparency International Danmark
- International Sport and Culture Association
- Play the Game
- Fanorganisationer
- Danske Sportsjournalister/Dansk Journalistforbund
- Relevante eksperter inden for international politik, kriminalitetsbekæmpelse, ledelseskultur m.m.

Sidste udkald?

Dette oplæg stemmer i alle henseender overens med de erklæringer, som skiftende regeringer og ledelser af institutioner og organisationer i dansk idræt har udtrykt gennem årtier.

Vejen fra ord til handling har ofte vist sig lang, blandt andet fordi internationale idrætsforbund har været særdeles uvillige til forandring og har kunnet anvende deres monopolstatus, økonomiske muskler og stærkt centralistiske ledelsesform som bolværk mod effektive reformer og forpligtende dialog med omverdenen.

Undlader Danmark og ligesindede lande at engagere sig langt mere målbevidst og ambitiøst i den internationale idrætspolitiske udvikling, vil international idræt snart nå et 'point of no return', hvor autoritære regimer og andre demokratifjendske interesser endegyldigt har overtaget magten til at tegne den internationale idræts fremtid.

Denne bevægelse er i fuld gang, og der står mægtige kræfter bag. Hvis udviklingen ikke imødegås hurtigt og beslutsomt, vil dansk idræts muligheder for at beskytte sit eget værdigrundlag blive svækket, og idrætten vil sætte sin offentlige status som demokratisk kulturbærer over styr.

Danmark har særlige forudsætninger for at samle, styrke og koordinere de demokratiske kræfter i idrætsverdenen, og tiden er inde. Jo før, jo bedre.

Play the Game

Danmark skal gå forrest i kampen for mere demokrati i idrætten

Play the Game

2022

www.playthegame.org

info@playthegame.org